

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»**

КАФЕДРА МІЖНАРОДНОГО ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

МІЖНАРОДНИЙ КРУГЛИЙ СТІЛ

**«ВСТУП УКРАЇНИ, РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА ТА ГРУЗІЇ ДО
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ:
СУЧАСНІ ВИКЛИКИ»**

**Збірник матеріалів Міжнародного круглого столу
(м. Одеса, 5 березня 2024)**

2024

УДК 341.174 (477+478+479.22)(049.2)

Друкується за наказом виконуючого обов'язки ректора Національного університету «Одеська юридична академія» М. Р. Аракеляна (наказ № 503-44 від 04 березня 2024 року).

Відповідальний редактор – президент Національного університету «Одеська юридична академія», академік НАПрН України, академік НАПН України, доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України **Ківалов С. В.**

Заступник відповідального редактора – проректор з наукової роботи Національного університету «Одеська юридична академія», доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України **Аракелян М.Р.**

Укладачі:

Бехруз Хашматулла Набієвич – завідувач кафедри міжнародного та європейського права НУ «ОЮА», доктор юридичних наук, професор.

Фасій Богдан Володимирович – декан факультету судового та міжнародного права НУ «ОЮА», кандидат юридичних наук, доцент.

Дронов Владислав Юрійович – доцент кафедри міжнародного та європейського права НУ «ОЮА», кандидат юридичних наук.

Гриб Анна Миколаївна – доцентка кафедри міжнародного та європейського права НУ «ОЮА», кандидатка юридичних наук.

Жакун Маргарита Юріївна – аспірантка кафедри міжнародного та європейського права НУ «ОЮА».

Матеріали видано в авторській редакції. Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції.

Адреса редколегії:

Національний університет «Одеська юридична академія», кафедра міжнародного та європейського права, місто Одеса, 65009, Фонтанська дорога, 23.

Тел. +38 (048) 719 86 85

Вступ України, Республіки Молдова та Грузії до Європейського Союзу: сучасні виклики. *Міжнародний круглий стіл. 05 березня 2024 року, м. Одеса: збірник матеріалів конференції. Одеса. 2023. 130 с.*

© НУ «Одеська юридична академія»

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	6
Бехруз Хашматулла	
Україна та Європейський Союз: основні етапи на шляху до вступу	8
Аракелян Мінас	
Правоохоронна діяльність в євроінтеграційних процесах України	12
Чорний Іон	
Шлях республіки Молдова до ЄС: історія, перепони, сучасний стан та перспективи	15
Берекашвілі Торніке	
Європейська інтеграція Грузії: виклики, досягнення та перспективи	19
Пилипенко Володимир	
До питання ратифікації Україною Римського Статуту міжнародного кримінального суду як важливої передумови вступу до Європейського Союзу	23
Харитонов Євген, Харитонova Олена	
Проблеми оновлення цивільного законодавства України та Республіки Молдова на шляху до ЄС: мета – спільна, завдання – різні	27
Сурілова Олена	
Україна, Молдова, Грузія на шляху до ЄС: передумови та перспективи	32
Туляков Вячеслав	
Жертви кримінальних правопорушень у європейському правовому полі	36
Voitovych Pavlo	
State policy in the sphere of informational rights protection on the way to european integration	41
Kuzmin Eduard	
EU enlargement and the association trio: mapping the boundaries of security metamorphosis	44
Авдєєва Галина	
Проблеми гармонізації законодавства України у галузі судової експертизи до права ЄС	47
Мануїлова Катерина	
Вступ України в Європейський Союз на тлі російської агресії	51
Дронов Владислав, Федорова Тетяна	
Право на доступ до інформації за законодавством Республіки Молдова та стандарти Європейського Союзу	54
Канєнберг-Сандул Оксана	
Перспективні можливості кандидатства України у члени Європейського Союзу	56

МАНУЇЛОВА КАТЕРИНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»
кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та
європейського права*

**ВСТУП УКРАЇНИ В ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ НА ТЛІ РОСІЙСЬКОЇ
АГРЕСІЇ**

Україна, яка стала жертвою російської агресії, розглядає вступ до Європейського Союзу як стратегічний та необхідний крок для забезпечення своєї незалежності, територіальної цілісності та стійкого розвитку. Події, що почалися 2014 року, як російська окупація Криму та військовий конфлікт на сході країни стали катастрофічними подіями, які визначили українську політику та геополітичне спрямування. Агресія росії не лише порушила принципи міжнародного права, але й стала ключовим фактором, що змінив шлях розвитку України. Вступ до Європейського Союзу став не лише економічним чи політичним вибором, а й важливим стратегічним заходом для забезпечення безпеки та захисту від зовнішнього вторгнення.

Агресія росії проти України поставила політику ЄС щодо своїх східних сусідів у центрі уваги. Те, що раніше охоплювалося технократичним процесом з низьким рівнем ризику, стало центром інтенсивного геополітичного дослідження.

Повномасштабне російське вторгнення в Україну є найбільшою загрозою безпеці Європейського Союзу з моменту заснування блоку. Відповіддю ЄС і НАТО на агресію росії є введення економічних санкцій, постачання зброї Україні та політична підтримка Києва. НАТО адаптується до нових умов і розгортає додаткові сили на своєму східному фланзі.

У відповідь на агресію ЄС у червні 2022 року запропонував Україні, Молдові та Грузії перспективу членства — надзвичайно значне підвищення попередньої позиції Союзу. З точки зору символіки, пропозиція ЄС є безпрецедентною не лише тому, що Союз пропонував потенційне членство державам, яким донедавна було рішуче відмовлено в членстві, а й тому, що ця пропозиція мала бути швидкої. Україні та Молдові надано статус країн-кандидатів на вступ до ЄС, але перед тим, як вони зможуть розпочати переговори про вступ, було висунуто кілька умов. Ця позиція різко контрастує з попередньою практикою ЄС формулювати умови перед наданням статусу країни-кандидата. Щодо Грузії ЄС дійсно сформулював умови, яких країна має виконати, перш ніж отримати такий же статус [1]. Агресивна політика росії спрямована проти всього порядку європейської безпеки, а отже, проти

фундаментальних інтересів ЄС. Це означає, що питання інтеграції східних сусідів ЄС стосується не лише економічних і соціальних проблем. Їхня успішна інтеграція матиме вирішальне значення для всього майбутнього європейського порядку та нової самоідентифікації ЄС як геополітичного актора. Це швидко стає пріоритетом зовнішньої політики ЄС.

Процес вступу в ЄС викликає великий інтерес та підтримку з боку українського суспільства, що відчуває необхідність у поглибленій інтеграції до європейської спільноти. Забезпечення стандартів демократії, правової держави та економічного розвитку стають невід'ємною частиною стратегії України на шляху до членства в ЄС. На тлі російської агресії важливо також розглядати євроінтеграцію як засіб зміцнення обороноздатності та партнерства з країнами ЄС у сфері безпеки та оборони. Це допомагає Україні будувати солідарність та отримувати підтримку в умовах геополітичних викликів та загроз.

Україна вже заповнила форму, яка вимагається процедурами ЄС. Першими кроками є оцінка Європейської комісії та рішення Європейської ради щодо надання Україні статусу країни-кандидата, яке має бути одноголосним. У ситуації, коли бойові дії тривають, а їх результат залишається невідомим, це рішення буде переважно політичним і символічним, але аж ніяк не маловажним для цього. Водночас ЄС має розпочати роботу над післявоєнною стратегією, яка не може бути просто продовженням нинішнього Східного партнерства чи політики розширення. Країни Східної Європи потребують нової пропозиції, такої, яка витягує уроки з помилок минулого, враховує змінений політичний контекст і відповідає вимогам післявоєнної відбудови України [2].

Отже, вступ України в Європейський Союз на тлі російської агресії стає не лише стратегічним, але й невід'ємним етапом в історії країни, що визначає її шлях розвитку в контексті вагомих політичних викликів. Російська агресія в Україні визначили нову реальність, в якій членство в ЄС стало не тільки стратегічно важливим, а й необхідним для гарантування незалежності та безпеки.

Вступ до Європейського Союзу є ключовим механізмом для зміцнення демократії, правової держави та економічного розвитку в Україні. Це також шлях до забезпечення стабільності та мирного вирішення конфлікту на сході країни. Зв'язок між російською агресією та стратегією євроінтеграції визначається бажанням України побудувати своє майбутнє на принципах європейських цінностей, відмежуватися від авторитарних впливів та забезпечувати свою безпеку. Членство в ЄС не лише відкриває доступ до економічних переваг та ринків, але й стає гарантією міжнародної підтримки та солідарності у зусиллях України за відстоювання своїх прав і територіальної цілісності. Це також сприяє зміцненню українського суспільства, активізації

реформ та підвищенню рівня життя громадян. На тлі російської агресії, вступ України в ЄС виступає не лише як політичний чи економічний вибір, але й як важливий крок у забезпеченні майбутньої стійкості, суверенітету та ідентифікації країни з європейськими цінностями.

Література

1. Overcoming EU Accession Challenges in Eastern Europe: Avoiding Purgatory. 2023. Carnegie Europe. URL: <https://carnegieeurope.eu/2023/06/28/overcoming-eu-accession-challenges-in-eastern-europe-avoiding-purgatory-pub-90039>
2. Partnership for Enlargement: A new way to integrate Ukraine and the EU's eastern neighbourhood. European Council on foreign relations. 2022. URL: <https://ecfr.eu/publication/partnership-for-enlargement-a-new-way-to-integrate-ukraine-and-the-eus-eastern-neighbourhood/>